

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare Metense, sive capitula synodalia post synodum Vernensem
data in civitate Metensi, ut quibusdam videtur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

CAPITVLARE METENSE

S I V E

Capitula synodalia post synodum Vernensem data in civitate Metensi, ut quibusdam videtur; quorum hic est titulus in veteri codice MS. sancti Vincentij Merensis.

Incipiunt capitula de alia synodo sub ipso Domino Rege Pippino facta.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. D e incestis.	<i>civitatis Ecclesiam persolvant, sicut consuetudo fuit.</i>
2. De ecclesiasticis viris.	
3. De Presbyteris & Clericis, ut eos Archidiaconus convocet ad synodum.	6. De teloneis, unde exigi non debeant.
4. De his qui res ecclesiasticas verbo Domni Regis tenent.	7. De moneta.
5. Ut Presbyteri qui vicus vel Ecclesias tenent, ceram vel alios census ad matrem	8. De immunitatibus conservandis.
	9. De iustitia facienda.
	10. De ecclesiasticis viris qui se reclamare ad palatium veniunt.

INCIPIVNT SVPRASCRIPTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

De incestis.

Lib. v. Capitular. c. 9.

I. **S**I homo incestum commiserit de istis causis, de Deo sacrata, aut commatre sua, aut cum matrina spiritali de fonte & confirmatione Episcopi, aut cum matre & filia, aut duabus foronibus, aut cum fratri filia, aut sororis filia, aut nepta, aut cum consobrino aut sobrina, aut cum amita vel matertera, de his criminibus pecuniam suam perdat, si habet, & si emendare se noluerit, nullus eum recipiat, nec cibum ei donet. Et si hoc fecerit, sexaginta solidos Domino Regi componat, usque dum se ipso homo correxerit. Et si pecuniam non habet, si liber est, mittatur in carcerem usque ad satisfactionem. Si servus aut libertus est, vapuletur plagis multis. Et si dominus suus permiserit eum amplius in tale scelus cadere, ipsos sexaginta solidos Domino Regi componat.

De ecclesiasticis viris.

V. 10. II. De ecclesiasticis vero qui supradicta facinora commiserint, si bona persona fuerit, perdat honorem suum; minores vero vapulentur, aut in carcerem recludantur.

De Presbyteris & Clericis, ut eos Archidiaconus convocet ad synodum.

V. 11. III. De Presbyteris & Clericis sic or- Tom. I.

dinamus, ut Archidiaconus Episcopi eos ad synodum commoneat una cum Comite. Et si quis contempserit, Comes eum distringere faciat, ut ipse Presbyter aut defensor suus sexaginta solidos componat, & ad synodum eat. Et Episcopus ipsum Presbyterum vel Clericum juxta canonicam auctoritatem dijudicari faciat. Solidi vero sexaginta de ipsa causa in facellum Regis veniant. Et si aliquis per violentiam Presbyterum aut Clericum aut incestuosum contradixerit, tunc Comes ipsam personam per fidei iuramentum positam ante Regem faciat una cum Misso Episcopi venire, & Dominus Rex distringat, ut ceteri emendentur.

De his qui res ecclesiasticas verbo Domni Regis tenent.

IV. Ut illi homines qui res ecclesiasticas per verbum Domni Regis tenent, sic ordinatum est, ut illas Ecclesias unde sunt, vel illas domos episcopij vel monasterij cujus esse noscuntur, juxta quod de ipsis rebus tenent, emendare debeant, & illos census vel illas decimas ac nonas ibidem dare pleniter debeant, sicut eis ad Ver- num ordinavimus. Et qui hoc non fecerit, ipsas res perdat.

V. 11.

M

Vt Presbyteri qui vicos vel Ecclesias tenent, ceram vel alios census ad matrem civitatis Ecclesiam persolvant, sicut consuetudo fuit.

V. Vt hi qui illos vicos vel illas Ecclesias tenent, illos census vel illam ceram quæ longo tempore ad illud episcopium reddiderunt, modò sic ordinavimus ut sic faciant. Et qui hoc non fecerit, sexaginta solidos persolvat.

V. 14.

De teloneis, unde exigi non debent.

VI. De teloneis verò sic ordinamus, ut nullus de victualia aut carralia, quod absque negotio est, teloneum prehendat. De faumis similiter, ubicunque vadunt, & de peregrinis similiter constituimus, qui propter Deum ad Romam vel alicubi vadunt, ut ipsos per nullam occasionem ad pontes & ad exclusos aut navigio non teneatis, nec propter scrippa sua ullo peregrino calumniam faciatis, nec ullum teloneum eis tollatis. Et si aliquis hoc fecerit, qualicumque homo hoc comprobaverit, nos de sexaginta solidis triginta illi concedimus, & illi alij in facellum Regis veniant.

De moneta.

VII. De moneta constitutum ut amplius non habeat in libra pensante nisi viginti duos solidos, & de ipsis viginti duobus solidis monetarius accipiat solidum

unum, & illos alios domino cuius sunt reddat.

De immunitatibus conservandis.

VIII. Vt emunitates conservate sint.

V. 15.

De iustitia facienda.

IX. Vt omnes iustitias faciant, tam publici, quam ecclesiastici. Et si aliquis homo ad palatium venerit pro causa sua, & antè illi Comiti non innotuerit in mallo ante Rachinburgios, aut si causa sua ante Comitem in mallo fuit ante Rachinburgios, & hoc sustinere noluerit quod ipsi ei legitime iudicaverint, si pro istis causis ad palatium venerit, vapuletur. Et si major persona fuerit, Regis arbitrium erit. Et si reclamaverit quòd legem ei non iudicassent, tunc licentiam habeat ad palatium venire pro ipsa causa. Et si ipsos convincere potuerit quòd legem ei non iudicassent, secundum legem contra ipsum emendare faciat. Et si Comes & Rachinburgij eum convincere potuerint quòd legem ei iudicassent, & ipse hoc recipere noluerit, hoc contra ipsos emendare faciat.

V. 16.

De ecclesiasticis viris qui se reclamare ad palatium veniant.

X. Similiter de ecclesiasticis, si ad palatium venerint de eorum causa se reclamare super eorum seniore, vapulentur, nisi senior suus pro sua causa transmiserit.

V. 17.

CAPITVLARE COMPENDIENSE

Factum anno Christi DCCCLVII. in generali populi conventu.

INCIPIIT DECRETVM QVOD FACTVM FVIT

AD COMPENDIVM PALATIVM PVBLICVM.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. **Q**uod conjuges in quarto consanguinitatis gradu non separentur, in tertio autem, vel ex tertio & quarto mixti separentur.
2. Quod in tertio affinitatis gradu vel in tertio & quarto conjuncti separentur.
3. Si uxor sine viri sui consensu velata est, repetere illam vir potest, si velit.
4. Privigna libera, si à vitrico contra suam & suorum voluntatem viro data est, potest, illo relicto, alteri nubere.
5. De conjugibus quorum alter servilis est conditionis.
6. De vassallo qui, relicta uxore, quam in alterius beneficio duxerat, alteri apud seniore suum conjungitur.
7. Si quis uxorem, quam virgo duxit, corruptam inveniens, alteram ducat, & hac item ob eandem causam relicta, tertiam accipiat.
8. De eo cuius uxor cum ipsius fratre mchata est.
9. De eo qui à Presbytero non baptizato baptizatus est.
10. De patre qui filij sui sponsam opressit, & postea filius ipsam accepit.